

men det er ingenlunde det eneste Middele til at udvikle Stammen. Deri ligger netop en stor Vanskelighed, for ikke at sige en Hindring, for at vor Hestestamme kan udvikle sig til den Fylde af Fuldkommenhed, som vi alle kunde ønske, at Hesteopdræterne her i Landet, som jo desværre næsten ubelukkende høre til de mindre Landbrugeres Klasse, ikke kunne eller ville bringe de Offre, som ere nødvendige for at have dens Avl. De kunne det ikke, thi samtlige Forhold i deres Avlsbrug ere allfor meget derimod. De ere nødt til at bruge Hesten i en ung Alder, det er dem umuligt at give Hesten den Dressur, som betinger dens Udvikling til bestemte Formaal, kort sagt, der er mange Hindringer tilstede for den mindre Landbruger, som han umulig kan overvinde, naar det gjælder om at frembringe den fuldkomnest mulige Hest. Jeg er af den fuldkomne Overbeviisning, at Opgaven kan løses, og at dens Løsning ikke vil koste større Midler, end Staten med fuld Høje kunde anvende paa et saadant Formaal, men ved Siden deraf erkjender jeg, at der er en meget stor Vanskelighed, og som jeg desværre ikke har synderligt Haab om, at faae fjernet, og det er at skaffe den Betingselse, tilveie, som ligger i at have Tid og Ro til Udviklingen. Saalænge den lovgivende og bevilligende Myndighed stadig vil blande sig i Styrelsen af et Institut som Stamstutteriet, er det efter min fulde Overbeviisning en Umulighed, at der nogensinde kan komme Noget ud af det.

Thalbisger: Jeg er bange for, at jeg er bleven noget misforstaaet af den høitærede Indenrigsminister med Hensyn til, hvad jeg udtalte. Det forekommer mig, og det af mit forrige Foredrag maa fremgaa, at det er en Den af Stamstutteriet, og altid har været det, og at jeg vilde ønske, at det kunde blive heststaende, og gaae fremad. Jeg har ogsaa udtalt, at jeg indrømmede, at den nuværende Stutmester efter den Tilstand, hvori Stutteriet var, har gjort Meget for det, og at der blandt Hestene paa Stutteriet er mange fortrinlige, men de ville jo efter Lovforslaget, saaledes som dette foreligger, kunne blive conserverede, og jeg haaber ogsaa, at dette vil skee.

Hvad jeg httrede om de Experimenten, der ere skete, gjorde jeg i Betragtning af, hvad der jo endnu steds er forskjellige Meninger, og Hængs fra Enighed mellem vore saakaldte Hippologer om den rette Maade at danne et Stamstutteri paa. Naar vi nu enten havde Raad til at trænge meget haardt til at bibeholde Stamstutteriet, vilde jeg ikke kunne lade være at stemme imod Lovforslaget. Men jeg itroer, at naar man seer hen til, hvad der allerede er udrettet af private Hesteopdrætere her i Landet, og overveier Resultaterne af Hingstestuerne, navnlig af det sidste, der blev afholdt i Koeskilde — og disse Hingstestuer ere jo ogsaa etablerede i Henhold til den Lov, vi i 1862 have vedtaget om Stutteriet —, da vil man være nødt til at erkjende, at vi alt nu have Hingster, der ere anerkjendte af Alle, og det netop saadanne Hingster, som den høitærede Minister omtalte. Selv om de ikke alle nedstamme directe fra frederiksborgskt Blod, saa have dog de fleste Hingster, der sik Præmier ved disse Stuer, de Egenskaber, som den Race er i Besiddelse af, hvilken vi skulle stræbe at forskaffe os. Det er ganske vist, at vi i adskillige Tilfælde kunne gaae saa langt tilbage i Tiden, at vi støde paa den gamle Race, og at vi ofte kunne bevise om en Hest, at den for 30 Aar siden har stammet fra en frederiksborgsk Hingst eller Hoppe, men de forskjellige nuværende Raceer have væsentlig dannet sig selv, saaledes f. Ex. Knapstrupracen, der vel oprindeligt stammer fra frederiksborgskt Blod, men som dog hovedsagelig er tilveiebragt og vedligeholdt af en privat Mand. I Dags Herred har man ligeledes en Race, der vel oprindeligt stammer fra frederiksborgskt Blod, men som siden jeg ikke veed, om senere er opstillet, og saaledes givet Heste, som ere meget søgte, og som hvilke Hestehandlerne i deres populære Sprog sige „De ere baade til Sorg og til Glæde“; det vil sige, de kunne baade arbejde og være til Fornøjelse. Det er den Slags Heste, vi skulle bestræbe os for at faae.

Med Hensyn til, hvad der er blevet indvendt mod, at man allerede nu, saa snart efter Loven af 23de Januar 1862, vil gjøre Forandringer i dette Forhold, da er det ganske vist, hvad der blev udtalt af et andet æret